

1

VÍTEJTE V LIBERECKÉM KRAJI

Hana a David jedou do Libereckého kraje.

OBSAH

LIBERECKÝ KRAJ: Liberec, Ještěd, hrad Bezděz, Máchovo jezero, TU Liberec

GRAMATIKA: posesivní pronomina v nominativu, verbum *mít* v indikativu přítomném, substantiva v akuzativu sg.

TÉMA: rodina, numeralia **11–100**, fráze „Jak se máš?“

OPAKOVÁNÍ: rod substantiv, verbum *být*, základní fráze

JAZYK MLADÝCH

TIP NA VÝLET: Ještěd, N 50° 43.924 E 014° 59.035

DOMÁCÍ ÚKOL

SLOVNÍČEK

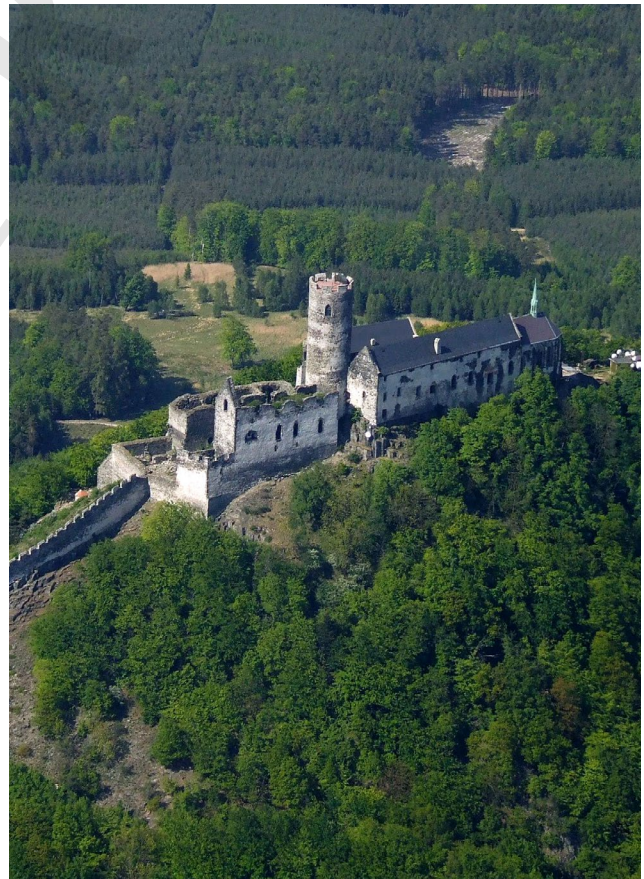
Výlet do Liberce

Máme volno. Já a David jedeme na výlet. Jedeme vlakem do města Liberec (do Liberce). Jsme v Liberci na náměstí. Na náměstí je radnice a kašna (fontána). V Liberci je Technická univerzita. Studuje tam naše kamarádka Linda. Máme velký hlad. Jdeme na oběd do restaurace. Blízko Liberce je hrad Bezděz, hora Ještěd a Máchovo jezero. Liberec je krásné město.

radnice v Liberci

hrad Bezděz

Úkol 1. Přečtěte si text a odpovězte na otázky.

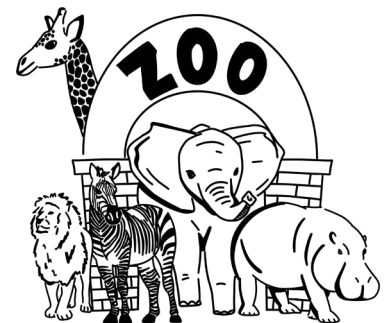
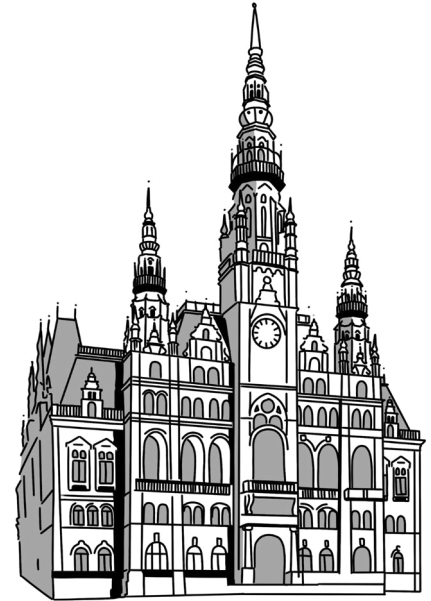
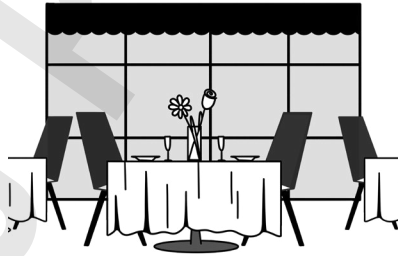
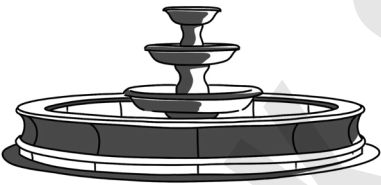
Příklad: Kdo má volno? → *Hana a David mají volno.*

1. Kam jedou Hana a David? → _____ .
2. Co je v Liberci na náměstí? → _____ .
3. Která univerzita je v Liberci? → _____ .
4. Kdo studuje v Liberci? → _____ .
5. Co je blízko Liberce? → _____ .

Úkol 2. Spojte obrázky a věty.

1. To je město.
2. Jdeme do ZOO.
3. Jedeme vlakem.
4. Vidíme radnici.
5. Jdeme do restaurace.
6. Vidíme kašnu.

GRAMATIKA

**ČÁST A/
posesivní pronomina v nominativu**

	MASKULINUM	FEMININUM	NEUTRUM
já	můj student můj hrad	má/moje židle	mé/moje auto
ty	tvůj student tvůj hrad	tvá/tvoje židle	tvé/tvoje auto
on, ono	jeho student jeho hrad	jeho židle	jeho auto
ona	její student její hrad	její židle	její auto
my	náš student náš hrad	naše židle	naše auto
vy	váš student váš hrad	vaše židle	vaše auto
oni, ony, ona	jejich student jejich hrad	jejich židle	jejich auto

Forma **ony** se používá pro feminina a maskulina inanimata, forma **ona** se používá pro neutra.

**Úkol 3.
Do vět doplňte správná posesivní pronomina.**

Příklad: To je **tvoje** (ty) židle.

- To je _____ (my) vlak.
- Tady je _____ (vy) auto.
- To je _____ (já) kamarád.
- To není _____ (ty) kamarád.
- To je _____ (oni) výlet do Liberce.
- To není _____ (ona) nápad.
- Kde je _____ (my) restaurace?
- Kdo je _____ (já) kamarádka?
- Kdo je _____ (vy) učitelka?
- Kde je _____ (on) židle?

ČÁST B/ verbum MÍT v indikativu přítomného času

	POZITIVNÍ FORMA (+)	NEGATIVNÍ FORMA (-)
já	mám	nemám
ty	máš	nemáš
on, ona, ono	má	nemá
my	máme	nemáme
vy	máte	nemáte
oni, ony, ona	mají	nemají

Úkol 4. Do vět doplňte správný tvar verba MÍT (+, -).

Příklad: *Máte* (vy, +) kočku?

- _____ (ty, +) auto nebo kolo?
- Hana _____ (-) učebnici češtiny.
- Kde _____ (vy, +) jízdenku?
- _____ (+) Petr vodu?
- _____ (já, -) bratra ani sestru.
- Hana, Lenka a Tomáš _____ (+) lekci angličtiny.
- _____ (ty, -) hlad?
- V Liberci _____ (oni, -) metro.
- _____ (my, +) velkou rodinu.
- Náš dům _____ (-) velkou zahradu.

ČÁST C/ substantiva v akuzativu singuláru

		nominativ – verbum BÝT	akuzativ – verbum MÍT
maskulinum	animatum	To je student, muž.	Mám studenta, muž ^e .
	inanimatum	To je hrad, čaj.	Mám hrad ^d , čaj.
femininum		To je žena, židle, tramvaj, místnost.	Mám ženu ^u , židli ⁱ , tramvaj ^j , místnost st .
neutrum		To je auto, moře, náměstí.	Mám auto ^o , moře ^e , náměstí ^í .

Forma akuzativu se používá pro **objekt** věty. Pádová otázka je KOHO/CO?

Maskulina

Maskulina inanimata mají nominativ a akuzativ stejný.

Ke vzoru **student** (viz L0) patří **maskulina animata** zakončená na **tvrdý** konsonant, ke vzoru **muž** **maskulina animata** zakončená na **měkký** konsonant.

U obojetných (neutrálních) konsonantů určujeme vzor podle **genitivu**. U genitivní koncovky **-a** se jedná o vzor student, u genitivní koncovky **-e** se jedná o vzor muž.

a. tvrdý konsonant	h, ch, k, r, d, t, n
b. měkký konsonant	ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň
c. obojetný (neutrální) konsonant	b, f, l, m, p, s, v, z

POZOR: sufix **-ek** → **-ka** (*tatínek* → *tatínka*), **-ec** → **-ce** (*bratranec* → *bratrance*).
Více viz **tabulky** (pohyblivé „e“).

Feminina

U feminin typu **žena** a **židle** jsou tyto formy:

-a → **-u** (*Hana* → *Hanu*, *škola* → *školu*) a **-e** → **-i** (*Marie* → *Marii*, *restaurace* → *restauraci*).

Feminina typu **tramvaj** a **místnost** mají nominativ a akuzativ stejný.

Neutra

U neuter je nominativ a akuzativ stejný.

Úkol 5.

Do vět doplňte slova v závorkách ve správném tvaru akuzativu.

Příklad: Vidím **bratra** (bratr).

1. Hana má _____ (dědeček).
2. Klára má _____ (strýc) a _____ (teta).
3. David nemá _____ (syn).
4. Mají _____ (maminka) a _____ (tatínek).
5. Mám _____ (kamarádka).
6. Máš _____ (kočka)?
7. Mám _____ (manžel).
8. David nemá _____ (pes).
9. Filip má _____ (bratranec) a _____ (sestřenice).
10. Lucie má _____ (přítel).
11. Student má _____ (kniha).
12. Učitelka má _____ (auto).
13. Máte _____ (židle)?

Úkol 6.

Doplňte maskulina v závorkách ve správném tvaru akuzativu.

Příklad: Mám **čaj** (čaj) a **psa** (pes).

- Mám _____ (deštník), _____ (dům),
 _____ (hlad), _____ (čas) a _____ (batoh).
- Mám _____ (bratr), _____ (strýc), _____ (syn),
 _____ (tatínek) a _____ (dědeček).

Úkol 7.
Doplňte feminina a neutra ve správném tvaru akuzativu.

Příklad: mapa → *mapu*

1. moře → _____	9. restaurace → _____
2. svačina → _____	10. město → _____
3. nádraží → _____	11. univerzita → _____
4. oslava → _____	12. ulice → _____
5. práce → _____	13. náměstí → _____
6. sestřenice → _____	14. tramvaj → _____
7. auto → _____	15. kino → _____
8. učitelka → _____	16. hlad → _____

Úkol 8.
Přečtěte si dialogy a rozhodněte, jestli jsou formální, nebo neformální.

Dialog 1: formální/neformální

Hana: Ahoj, Davide, jak se máš?

David: Dobře, ale mám hlad. Je tady blízko nějaká restaurace?

Hana: Jo, asi 50 metrů rovně.

David: Super, díky. Zatím čau!

Dialog 2: formální/neformální

paní Nováková: Dobrý den, pane Dvořáku, jak se máte?

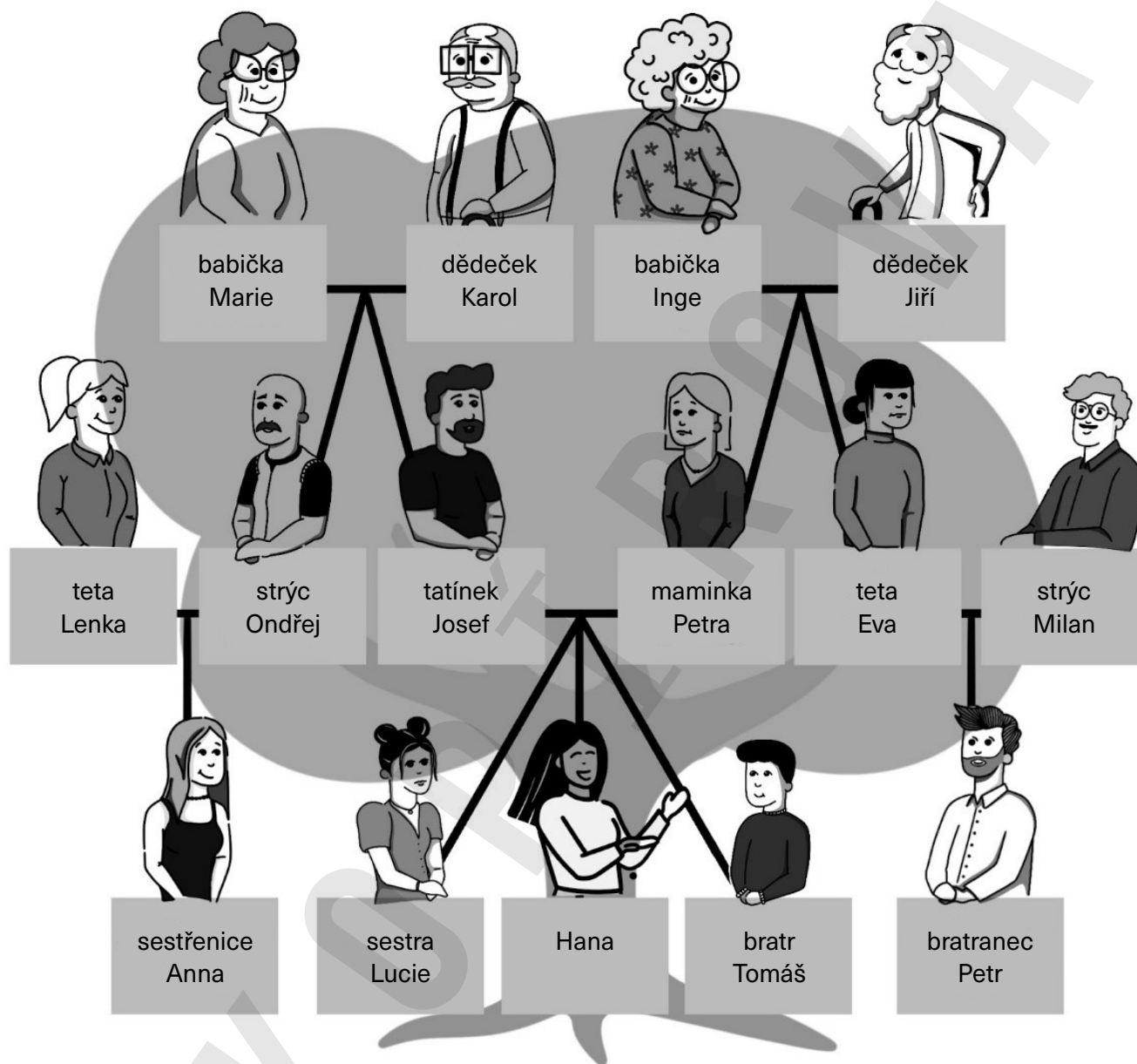
pan Dvořák: Mám se moc dobře. A vy?

paní Nováková: Mám se taky dobře. Máte hezký svetr!

pan Dvořák: Ten je nový, děkuji!

TÉMA: rodina

To je Hana a její rodina. (To je rodina Hany.)

Úkol 9. Do vět doplňte slova podle obrázku rodokmenu.

Příklad: Já se jmenuju *Hana*.

1. Moje maminka se jmenuje _____ .
2. Jiří je můj _____ .
3. Moje sestřenice se jmenuje _____ .
4. Dědeček Karol má ženu. Jeho žena se jmenuje _____ .
5. Sestra maminky se jmenuje _____ .
6. Bratr tatínka se jmenuje _____ . Je to můj _____ .
7. Tatínek Ondřeje a Josefa se jmenuje _____ .
8. Maminka Petry a Evy se jmenuje _____ .
9. Mám bratrance. Můj bratranec se jmenuje _____ .
10. Tomáš je můj _____ .

Úkol 10. Napište odpovědi na otázky podle obrázku rodokmenu.

Příklad: Kdo je Ondřej? → *Ondřej je tatínek. Ondřej je bratr. Ondřej je strýc.*

1. Kdo je Jiří? → _____
2. Jak se jmenuje sestřenice Hany? → _____
3. Kdo je Petr? → _____
4. Kdo je Lenka? → _____
5. Kdo je Lucie? → _____
6. Jak se jmenuje tatínek Evy? → _____
7. Kdo je Milan? → _____
8. Kdo je Petra? → _____
9. Jak se jmenuje sestra Hany? → _____
10. Kdo je Marie? → _____

TÉMA: numeralia 11–100

11	jedenáct	21	dvacet jedna	40	čtyřicet
12	dvanáct	22	dvacet dva	50	padesát
13	třináct	23	dvacet tři	60	šedesát
14	čtrnáct	24	dvacet čtyři	70	sedmdesát
15	patnáct	25	dvacet pět	80	osmdesát
16	šestnáct	26	dvacet šest	90	devadesát
17	sedmnáct	27	dvacet sedm	100	sto
18	osmnáct	28	dvacet osm		
19	devatenáct	29	dvacet devět		
20	dvacet	30	třicet		

Úkol 11.

Pracujte ve dvojici. Ptejte se otázkami z tabulky.
Odpovědi napište do tabulky.

	Student 1	Student 2
Kolik máš let?	<i>Mám dvacet jedna let.</i>	
Kolik let má tvá maminka?	<i>Moje maminka má čtyřicet pět let.</i>	
Kolik let má tvůj tatínek?		
Kolik let má tvůj bratr?		
Kolik let má tvá babička?		
Kolik let má tvá sestra?		

Úkol 12. Přečtěte si text a informace doplňte do vět.

Jsem Hana. Mám bratra a sestru. Můj bratr se jmenuje Tomáš a moje sestra se jmenuje Lucie. Jsme studenti. Moji rodiče jsou tatínek Josef a maminka Petra. Tatínek Josef je doktor a maminka Petra je učitelka.

Moje maminka má sestru, je to moje teta Eva. Teta Eva pracuje jako prodavačka. Její manžel je můj strýc Milan. Strýc Milan je řidič. Jejich syn se jmenuje Petr. Je to můj bratranec a je moc fajn.

Můj tatínek má bratra Ondřeje. Strýc Ondřej pracuje jako učitel a jeho manželka, moje teta Lenka, je fotografa. Jejich dcera se jmenuje Anna. Je to moje sestřenice a má doma kočku Dášu.

Dnes máme oslavu. Na oslavě vidím babičku Marii a dědečka Karola, maminku a tatínka, strýce Ondřeje, tetu Evu a sestřenicí Annu. Bratranec Petr tady není, nemá čas, má práci.

Příklad: Jmenuji se **Hana**.

1. Mám bratra Tomáše a _____ .
2. Můj táta se jmenuje _____ .
3. Maminka Petra pracuje jako _____ .
4. Syn tety Evy se jmenuje _____ .
5. Strýc Ondřej má bratra _____ .
6. Teta Lenka pracuje jako _____ .
7. Dcera strýce Ondřeje se jmenuje _____ .
8. Moje sestřenice má doma _____ .
9. Dnes máme _____ .
10. Na oslavě není _____ .

Úkol 13. Rozhodněte, jestli jsou věty dobře (ANO), nebo špatně (NE).

1. Hana má sestru a bratra.	☒ ANO ☐ NE	6. Bratranec Petr má kočku.	ANO x NE
2. Sestra Lucie pracuje.	ANO x NE	7. Sestřenice Anna je fotografa.	ANO x NE
3. Hana má maminku Petru.	ANO x NE	8. Na oslavě jsou rodiče Hany.	ANO x NE
4. Tatínek Hany je řidič.	ANO x NE	9. Hana má babičku i dědečka.	ANO x NE
5. Teta Eva má syna Petra.	ANO x NE	10. Na oslavě je taky bratranec Petr.	ANO x NE

Fráze „Jak se máš?“

NEFORMÁLNÍ:

Hana: Ahoj, Davide! Jak se máš?

David: Ahoj, Hano! Mám se dobře, děkuju. A ty?

Hana: Ujde to. Jsem trochu nemocná. A jak se má tvoje sestra Ester?

David: Má se výborně. Dnes má narozeniny.

FORMÁLNÍ:

pan Karol: Dobrý den, paní Inge. Jak se máte?

paní Inge: Dobrý den, pane Karole, bohužel se mám špatně. Můj bratr je nemocný a jeho doktor má dovolenou. A jak se máte vy?

pan Karol: Já se mám, naštěstí, docela dobře. Děkuji.

FRÁZE:

Jak se máš? Jak se máte?

Mám se výborně – dobře – docela dobře – špatně.

Ujde to.

Úkol 14.

Pracujte ve dvojici. Vytvořte podobný dialog jako Hana a David.

Student 1: _____

Student 2: _____

Student 1: _____

Student 2: _____

Student 1: _____

Student 2: _____

Student 1: _____

Student 2: _____

OPAKOVÁNÍ

Úkol 15.

Rozhodněte, které slovo nepatří k ostatním.

Příklad: maminka – sestřenice – **bratr** – teta → *bratr, je to maskulinum*

1. nádraží – dítě – město – čaj → _____
2. přítel – kočka – teta – sestřenice → _____
3. učitel – tatínek – výlet – syn → _____
4. kočka – město – maminka – dcera → _____
5. svačina – batoh – hrad – počítač → _____

Úkol 16.

Opravte chyby ve větách.

Příklad: Anna jsou z Polska. → *Anna je z Polska.*

1. Hana a David jsi studenti. → _____
2. Pan Novák nejsme fotograf. → _____
3. V České republice jste hory, jezera a lesy. → _____
4. My nejsem z Německa. → _____
5. To auto nejsou nové. → _____

Úkol 17.

K větám napište formální ekvivalent.

Příklad: Čau. → *Dobrý den. / Na shledanou.*

1. Ahoj. → _____
2. Kolik máš let? → _____
3. Jak se jmenuješ? → _____
4. Jak se máš? → _____
5. Odkud jsi? → _____

JAZYK MLADÝCH

David: Čus, jak se máš?

Hana: Ahojky, jde to a ty?

David: Fajn! Máš volno? Jdeme na kafe?

Hana: Ok, ale dám si pivo!

David: Super, tak jdeme.

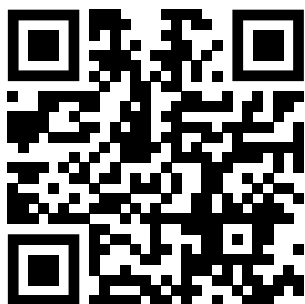
Hana: Ale nechala jsem doma peníze.

David: Neva (= nevadí), zvu tě.

Poznámka:

Více k současné češtině najdete ve Slovníku spisovné češtiny:

prirucka.ujc.cas.cz

www.nechybujte.cz

TIP NA VÝLET

Ještěd

Souřadnice: N 50° 43.924 E 014° 59.035

Ještěd

Ještěd je hora u města Liberec. Na Ještědu je hotel, restaurace a televizní vysílač. V zimě na Ještědu lyžujeme. V létě tam jdeme na výlet. Ještěd je velmi hezký a zajímavý turistický cíl.

televizní vysílač = velká televizní anténa

DOMÁCÍ ÚKOL

Nakreslete svůj (= váš) rodokmen. Napište o své (= vaší) rodině krátký text. Text musí mít minimálně 50 slov.

Blank area for drawing a family tree, enclosed in a dotted border.

Blank area for writing a short text about the family, consisting of ten horizontal lines.

1

SLOVNÍK

Formy v závorce (Forms in brackets)

SUBSTANTIVUM: koncovka genitivu a rod (genitive ending and gender)

ADJEKTIVUM: koncovka feminina a neutra (ending of feminine and neutrum gender)

VERBUM: forma 3. osoby sg. a aspekt (form of 3rd person sg. and aspect)

ČEŠTINA	MŮJ JAZYK	ANGLIČTINA
babička (-y, F), babi (-, F)		grandmother, grandma
bratr (-a, MA)		brother
bratranec (bratrance, MA)		cousin
dcera (-y, F)		daughter
dědeček (dědečka, MA), děda (-y, MA)		grandfather, grandpa
dobře		well
docela		quite
maminka (-y, F), máma (-y, F), matka (-y, F)		mummy, mum, mother
manžel (-a, MA)		husband
manželka (-y, F)		wife
mít (má, imperf.)		have
moc		very
přítel (-e, MA)		boyfriend
přítekně (-ě, F)		girlfriend
rodič (-e, MA), rodiče (-ů, pl.)		parent, parents
rodina (-y, F)		family
sestra (-y, F)		sister
sestřenice (-e, F)		cousin
strýc (-e, MA), strejda (-y, MA)		uncle
syn (-a, MA)		son
špatně		badly
tatínek (tatínka, MA), táta (-y, MA), otec (otce, MA)		daddy, dad, father

ČEŠTINA	MŮJ JAZYK	ANGLIČTINA
teta (-y, F)		aunt
velmi		very
vnuk (-a, M)		grandson
vnučka (-y, F)		granddaughter
výborně		great, excellent
Jak se máš? / Jak se máte?		How are you?
Kolik máš let? / Kolik máte let?		How old are you?
Kolik ti je let? / Kolik vám je let?		How old are you?
Jde to.		I'm okay. I'm fine.

